

Kvalitetsvurdering af
J. F. Willumsens Museum
2019

Indhold

Indhold	2
Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering	3
Kvalitetsvurdering i 2010	4
Fakta om J. F. Willumsens Museum	5
Kvalitetsvurderingens fokusområder	6
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	6
Ressourcegrundlag	9
Forskning	12
Formidling	14
Samlingsvaretagelse	17
Baggrund	21
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på J. F Willumsens Museum	21
2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger	22

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering

Denne kvalitetsvurderingsrapport følger op på Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering af J. F. Willumsens Museum fra 2010 og gør status for udvikling og kvaliteten af museets arbejde.

Det er Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering, at J. F. Willumsens Museums opgavevaretagelse er tilfredsstillende.

Museet har fulgt op på de forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen i 2010. Det personalemæssige ressourcegrundlag er blevet forbedret gennem et forøget tilskud fra Frederikssund Kommune, og museet har haft fokus på i højere grad at indtage en synlig position og aktiv rolle i forhold til sin omverden, særligt i Frederikssund Kommune. Museet har et differentieret formidlingstilbud rettet mod forskellige målgrupper og et højt aktivitetsniveau. Museet har styrket sit formidlingsarbejde i forhold til lokale daginstitutioner og skoler og har eksperimenteret med brugerinddragelse og forskellige formidlingsaktiviteter til unge og voksne, lokale brugere. Indsatsen kan imidlertid ikke aflæses i museets besøgstal og brugerprofil, som ikke har udviklet sig væsentligt siden 2010. Museet arbejder strategisk med at aktivere sin samling gennem nationale og internationale udstillingssamarbejder, som i højere grad skal synliggøre og øge interessen for J. F. Willumsen og museet. Museet har en stor forskningsproduktion af høj kvalitet, og museets forskningskompetencer er blevet opkvalificeret siden seneste kvalitetsvurdering.

Museet har fået udarbejdet en bygningsanalyse med løsninger på, hvordan der kan rettes op på museets bevaringsforhold. Det udestår fortsat at gennemføre byggearbejdet, som bl.a. skal sikre tilfredsstillende bevaringsklima i museets magasiner og udstillinger. Både af hensyn til bevaring af egen samling og for at leve op til internationale standarder for indlån af de nationale og internationale hovedværker, som museets samarbejder i ind- og udland giver museet adgang til.

Der ligger fortsat et stort uudnyttet potentiale for museet i at udfolde sin position og aktive rolle i lokalområdet og realisere sit ønske om at blive et kulturelt fyrtårn med en større diversitet blandt sine brugere.

Kvalitetsvurdering i 2010

J. F. Willumsens Museum blev kvalitetsvurderet af Kulturstyrelsen i 2010, hvor museets opgavevaretagelse blev vurderet til tilfredsstillende. Museet blev betegnet som et veldrevet museum med en ansvarlig ledelse, som havde foretaget de nødvendige prioriteringer, så museet på alle områder levede op til museumslovens krav. Styrelsen konstaterede bl.a. følgende udfordringer i rapporten fra 2010:

- Museet havde et spinkelt ressourcegrundlag både økonomisk og personalemæssigt.
- Flere brugergrupper var stærkt underrepræsenterede på museet, herunder unge og lokale borgere.
- Museet udnyttede ikke sit potentiale tilstrækkeligt, og kunne i højere grad blive en aktiv ressource i det omgivende samfund.
- Udfordringer med bevaringsforhold i magasiner og udstillinger.
- Bevarings- og sikringsforhold, der vanskeliggjorde indlån, fordi museet ikke levede op til internationale standarder.

- Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2010 kan læses her: https://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/J.F._Willumsens_Museum.pdf

Der er siden denne kvalitetsvurdering sket en væsentlig udvikling i både de lovmæssige krav (ny driftstilskudslov fra 2010 og ny museumslov fra 2012) og de kvalitative standarder for museernes virksomhed (bl.a. div. udredninger, strategier mv., der sætter mål for museernes faglige opgavevaretagelse, organisation og ledelse). Der er tale om krav og standarder om øget økonomisk og faglig bæredygtighed og professionalisering af den samlede museumsvirksomhed, som har ændret Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for vurdering af museernes virksomhed. Styrelsens dokument "Krav og anbefalinger til statsanerkendte museer" afspejler disse ændringer.

Denne opfølgning på kvalitetsvurderingen i 2010 skal ses på baggrund heraf.

Fakta om J. F. Willumsens Museum

J. F. Willumsens Museum er et statsanerkendt kunstmuseum.

Museets ansvarsområde er J. F. Willumsens samlinger, hans kunst, herunder hans tid og den kunst, der forholder sig til hans værker samt kunstværkerne i "Gamle Samling". Museet skal med udgangspunkt i J. F. Willumsens samlinger, belyse billedkunstens historie og aktuelle udtryk samt dens æstetiske og erkendelsesmæssige dimensioner.

Museet ejes og drives af Frederikssund Kommune, som er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet blev indviet og statsanerkendt i 1957. J. F. Willumsen overdrog ved åbningen sin samling af egne værker, "Gamle Samling", samt sit arkiv med fotografier, bøger, dagbøger, notater og optegnelser til museet. Materialet havde J. F. Willumsen skænket til den danske stat i et gavebrev i 1947. Museet blev i 2005 udvidet med en tilbygning.

Museet har ét besøgssted.

Nøgletal for museet

- Museets samlede omsætning var på 5,6 mio. kr. i 2017.
- Museet rådede over 7 årsværk, heraf 3,9 videnskabelige årsværk i 2018.
- Museet havde 15.225 brugere i 2018.

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

a. Arbejdsgrundlag

I kvalitetsvurderingen i 2010 anbefalede styrelsen, at museet:

- udarbejdede en strategi for etablering af et bæredygtigt driftsgrundlag samt en kommunikations- og markedsføringsstrategi.
- styrkede samarbejdet og dialogen med kommunen med henblik på, at museet kunne blive en aktiv ressource i lokalsamfundet og positionere sig mere markant som fyrtårn lokalt, nationalt og internationalt.
- skærpede sin mission og vision samt udarbejdede en strategi med milepæle og resultatmål, der knyttede an til museets mission og vision.

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Museet har senest revideret sine vedtægter i 2009. Vedtægterne er ikke opdaterede i forhold til driftstilskudsloven og de seneste ændringer af museumsloven. Museet finder det til tider udfordrende, at ansvarsområdet har fokus på en enkelt kunstner. Museet vil gerne fastholde sit fokus på J. F. Willumsen, men vil i højere grad også kunne perspektivere til andre relevante kunstnere.
- Siden sidste kvalitetsvurdering har museet udarbejdet en ny mission og vision samt en ny strategi for 2019-21. Som en del af arbejdet har museet fået lavet en brandingstrategi (2018) samt en bygningsanalyse (2017), der konkretiserer museets bygnings- og bevaringsmæssige udfordringer og oplister en række løsningsmuligheder (læs mere herom under Bygninger).
- Museets strategiske målsætninger er at fordoble sit besøgstal og forøge andelen af besøgende fra lokalområdet til 25 %. Målet skal realiseres gennem lokale indsatser i 2019, nationale indsatser i 2020 og internationale indsatser i 2021. Herudover betragtes løsningen af de bygnings- og bevaringsmæssige udfordringer som et middel til at nå museets overordnede målsætninger - ikke som et mål i sig selv.
- Museets strategi indeholder underliggende strategier for de museumsfaglige opgaver, bygningsmassen samt kommunikation, presse og markedsføring. De underliggende strategier knytter sig ikke til museets ressourcer og organisation og indeholder kun få mål, men museet omsætter årligt strategierne til handleplaner, så det er klart for medarbejderne, hvilke mål de skal nå i løbet af året.
- Museet indgår i mange forskellige netværk og samarbejder både lokalt, nationalt og internationalt. Museet samarbejder især med andre danske kunstmuseer. Det viser sig fx ved udstillings- og forskningssamarbejder med ARoS og ARKEN, hvor museet synliggør og aktiverer sin samling andre steder end i lokalområdet. Strategien for samarbejderne er at skabe

større national interesse for J. F. Willumsen og museet for herigennem at tiltrække flere besøgende til museet i Frederikssund. De kommende år vil museet tilsvarende aktivere samlingen internationalt og herigennem skabe mulighed for indlån af værker af internationalt anerkendte kunstnere fx Ernst Ludwig Kirchner og Edward Munch.

- Museet har et tæt samarbejde med Frederikssund Kommune bl.a. om udvikling af formidlingstilbud til daginstitutioner og skoler samt etablering af en billedskole med øremærket tilskud fra kommunen. Det er planen, at museet i samarbejde med kommunen vil etablere en talentskole på BGK-niveau for unge mellem 15-25 år på billedskolen. Det understøtter Frederikssund Kommunes Fritidspolitik 2015-19.

b. Organisation

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Museets organisation er samlet i én bygning.
- Museets har ikke udarbejdet et organisationsdiagram.

c. Ledelse

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Museets bestyrelsessammensætning er fastsat i museets vedtægter. Museets bestyrelse består af syv personer; fire mænd og tre kvinder med en gennemsnitsalder på 54 år. To medlemmer udpeges af Frederikssund Kommune, et medlem udpeges af Akademirådet, og et medlem udpeges af Advokatsamfundet. To medlemmer udpeges af Bestyrelsen for Frederikssund Erhverv og Turismecenter, hvoraf et medlem skal repræsentere den lokale finanssektor, og det andet skal repræsentere det øvrige erhverv i kommunen. Et medlem udpeges af Frederikssunds Kunstforening. Alle udpegninger sker for fire år af gangen. Genudpegning kan finde sted.
- Seks bestyrelsesmedlemmer er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer, men bestyrelsen vurderer ikke løbende, om den besidder de nødvendige kompetencer til at drive og udvikle et museum. Bestyrelsen evaluerer heller ikke sit samarbejde med den daglige leder eller kontrollerer, at oplysninger af interesse for offentligheden er offentligt tilgængelige.
- Bestyrelsen gennemgår museets arbejdsgrundlag og evaluerer fremdriften i museets strategi, mål og planer årligt.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet arbejder strategisk med at synliggøre og aktivere sin samling gennem både nationale og internationale samarbejder med henblik på, at skabe større interesse for J. F. Willumsen og styrke museets forskning og formidling.

Det er tilfredsstillende:

- at museet siden sidste kvalitetsvurdering har formuleret et nyt strategisk grundlag samt fået udarbejdet en bygningsanalyse, som kan understøtte det strategiske grundlag.
- at museet har et velfungerende samarbejde med Frederikssunds Kommune og aktivt bidrager til udviklingen af kommunens kulturliv.
- at hovedparten af museets bestyrelse er udpeget på baggrund af professionelle kompetencer.
- at museets ledelse årligt følger op på museets arbejdsgrundlag, strategi, mål og planer.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets vedtægter ikke er opdaterede i forhold til driftstilskudsloven og de seneste ændringer af museumsloven.
- at museets bestyrelse ikke løbende evaluerer, om den besidder de rette kompetencer til at udvikle museet samt udfordre og understøtte den daglige ledelse i udviklingsarbejdet.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet opdaterer sine vedtægter i forhold til driftstilskudsloven og seneste museumslov. Museets ledelse bør desuden overveje, om der er behov for ændringer i bestyrelsessammensætningen eller bestyrelsens kompetenceprofil.
 - at museet i forbindelse med revisionen af sine vedtægter overvejer at præcisere museets ansvarsområde for så vidt angår J. F. Willumsens samtid og den kunst, som forholder sig perspektiverende til museets samling.
 - at museets bestyrelse løbende vurderer, om den besidder relevante og professionelle kompetencer i forhold museets drift og udvikling.
 - at museets bestyrelse med de nødvendige tilpasninger arbejder efter Kulturministeriets ”Anbefalinger for god ledelse af selvejende institutioner”.
-

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

I 2010 vurderede styrelsen, at museet var begrænset i sit arbejde på grund af et spinkelt økonomisk og personalemæssigt ressourcegrundlag. Styrelsen anbefalede, at museet udarbejdede en strategi for et bæredygtigt driftsgrundlag og fandt økonomi til ansættelse af en medarbejder, der kunne løse museets tekniske opgaver.

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Museets samlede indtægter i 2017 var på 5,6 mio. kr. Indtægterne fordeler sig således:
 - Tilskud fra staten: 1,09 mio. kr.
 - Tilskud fra kommune: 3,37 mio. kr.
 - Ikke-offentlige tilskud: 0,37 mio. kr.
 - Egenindtjening: 0,77 mio. kr.

I det kommunale driftstilskud indgår midlertidige, øremærket tilskud på 39.000 kr. til driften af museets billedskole samt 60-70.000 kr. til ”Kulturstier”, som er tilbud til alle kommunens børn i dagstilbud. Frederikssund Kommune støtter desuden museet på flere områder, som ikke er synlige i museets regnskab. Kommunen ejer museets bygning og stiller den gratis til rådighed for museet. Samtidig løser kommunen vederlagsfrit opgaver vedr. IT, HR og jura.

- I 2017 modtog museet tilsagn om 4,4 mio. kr. i fondsstøtte. Fondsstøtten bogføres i takt med forbruget af fondsstøtten, og det fulde beløb fremgår derfor ikke af regnskabet for 2017. Museet oplyser, at det er en udfordring for museets fundraising, at museet ud over den forventede egenfinansiering også skal betale fondsmoms, fordi museet er en kommunal institution.
- Museet påpeger, at det er en styringsmæssig udfordring at være en kommunal institution, da museet ikke kan henlægge evt. overskud til de følgende år. Museet har derfor heller ikke en egenkapital.
- Museets regnskab er ikke aflagt i overensstemmelse med driftstilskudsloven.

b. Medarbejdere

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Siden kvalitetsvurderingen i 2010 har Frederikssund Kommune forøget sit tilskud til museet, så museet har kunnet styrke sine personalemæssige ressourcer. På den baggrund har museet ansat en forvalter samt en kommunikationsmedarbejder, og kommunen har finansieret 50 % af lønnen til den museumsinspektør, som er blevet ansat til at varetage museumsundervisning og udvikle undervisningsforløb.

- I dag råder museet over 7 årsværk, heraf 3,9 videnskabelige. Et af de videnskabelige årsværk er postdoc.
- Museet har tilknyttet 13 frivillige, der udfører opgaver svarende til anslået et årsværk. De frivillige fungerer som værter og hjælper med diverse praktiske opgaver på museet.

c. Bygninger

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Museumsbygningen er ejet af Frederikssund Kommune, som stiller den gratis til rådighed for museet.
- Frederikssund Kommune er ansvarlig for bygningens udvendige vedligehold og står for alle serviceaftaler vedr. fyr, ventilation, automatiske døre, elevator m.m. Museet er ansvarlig for det indvendige vedligehold. Frederikssund Kommune oplyser, at de normalvis udarbejder langsigtede vedligeholdelsesplaner for de bygninger, som kommunen har vedligeholdelsesforpligtelser på, men at det endnu ikke er gjort for museet.
- I 2018 udgjorde museets udgifter til bygningsdrift og -vedligehold 20 % af museets samlede udgifter.
- Af bygningsanalysen fremgår, at museet har problematiske bevaringsforhold i både magasiner og udstillinger (læs mere under Bevaring), uhensigtsmæssige rammer for formidlingsaktiviteter, herunder drift af billedskolen, samt begrænsede muligheder for at servicere brugerne og skabe en helhedsoplevelse, fordi museets café mangler et køkken, der kan tilberede mad. Det bliver i analysen foreslået af flytte museets indgang, så museet kommer til at fremstå mere indbydende for de forbipasserende. Det samlede budget for bygningsanalysens foreslåede løsninger er ca. 40 mio. kr. Analysen lægger op til, at de bygnings- og bevaringsmæssige forbedringer kan ske i etaper. Finansiering af byggeprojektet udestår.
- Museet har også selv foretaget en nylig bygningsgennemgang, som konkluderer, at der bl.a. er behov for en totalrenovering af tagene på den ældste del af museumsbygningen inden for en kort årrække, samt at en stor del af elinstallationerne i den ældste del af bygningen skal gennemgås, fordi de kan være i dårlig stand. Begge forhold udgør en sikrings- og bevaringsmæssig udfordring.
- Frederikssund Kommune afsatte 4 mio. kr. til forbedring af museets magasinforhold på kommunens anlægsbudget 2011. Projektet var planlagt til at blive indledt med at sikre den fulde finansiering gennem fondsansøgninger i 2018, men i 2017 blev alle anlægsprojekter indstillet, da Frederikssund Kommunes byudviklingsprojekt i Vinge kollapsede. Museet og Frederikssund Kommune vil i den kommende tid afsøge mulighederne for at komme på kommunens anlægsbudget igen.

Det er meget tilfredsstillende:

- at Frederikssund Kommune løser en række opgaver for museet, så museet friholdes for udgifter hertil, og samtidig har forhøjet sit tilskud til museet og derigennem styrket museets personalemæssige ressourcer. I 2017 har museet desuden styrket sit ressourcegrundlag gennem betydelige tilskud fra fonde.

Det er tilfredsstillende:

- at museet inddrager frivillige i museets opgaveløsning. Herigennem styrker museets sit ressourcegrundlag og lokale forankring.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet bruger 20% af sit budget på bygningsvedligehold og drift, når husleje ikke indgår.
- at der ikke er udarbejdet en langsigtet, prioriteret vedligeholdelsesplan for museets udvendige og indvendige vedligehold.

Der er ikke tilfredsstillende:

- at der ikke er aflagt regnskab for museet i henhold til driftstilskudsloven.
- at museets bygning rummer en række større bevarings- og sikringsmæssige udfordringer (se mere under bevaring).

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fremadrettet sørger for at aflægge regnskab i henhold til driftstilskudsloven. Dette skal ske allerede for regnskabet for 2018.
 - at museet og Frederikssund Kommune udarbejder en langsigtet vedligeholdelsesplan for museets bygning.
 - at museet i samarbejde med Frederikssund Kommune arbejder for at realisere sit byggeprojekt og sikrer, at de første etaper af projektet har fokus på at forbedre sikrings- og bevaringsforhold i museets magasiner og udstillinger (se mere under bevaring).
-

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

Ved kvalitetsvurderingen i 2010 fandt styrelsen det bl.a. meget tilfredsstillende, at museet levere forskning, som indplacerede J. F. Willumsen i en international sammenhæng. Styrelsen roste museet for at skabe en stærk sammenhæng mellem sin forskning og formidling. Museet blev opfordret til at styrke sine forpligtende samarbejder og partnerskaber om forskning med danske og internationale museer, universiteter etc.

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Som en del af museets strategi for 2019-21 har museet har formuleret en strategi for sin forskning, som fastsætter emnerne for museets forskning og indeholder en fondsstrategi for den kommende forskning. Strategien beskriver desuden museets mål om forskningssamarbejder. Strategien indeholder ikke klare mål for forskningsproduktionen og er ikke sat i relation til museets ressourcer og organisation, men forskningens relation til museets ressourcer og organisation fastsættes i museets arbejdsplaner.
- Til brug for Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af museets forskning har museet indsendt en oversigt over sine forskningspublikationer for perioden 2015-19. Museet har produceret syv fagfællebedømte publikationer eller publikationer udgivet på forlag optaget på den bibliometriske forskningsindikator's autoritetslister. De syv publikationer indeholder otte artikler og en ph.d. afhandling. Seks af publikationerne er udgivet i samarbejde med danske kunstmuseer.
- Museet har gennemført en faglig opkvalificering af sin primære forskningsmedarbejder til postdoc. Denne medarbejder gennemfører museets forskningsprojekter, og museet fastholder dermed den viden, som bliver produceret i forbindelse med museets forskning.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og universiteter i ind- og udland om sin forskning og udvikling heraf. Herunder Københavns Universitet og med ARoS og Arken i forbindelse med fx udstillingssamarbejder.
- Museet evaluerer løbende, om udbyttet af forskningsindsatsen står mål med de anvendte ressourcer.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museets forskningsindsats er af høj faglig kvalitet og har et betydeligt omfang, museets ressourcegrundlag taget i betragtning.

- at der er tæt forbindelse mellem museets forskning og formidling.
- at museet har haft fokus på at opkvalificere og fastholde sin primære forskningsmedarbejder, så museet nu råder over en postdoc.

Det er tilfredsstillende:

- at museet udvikler og øger kvaliteten af sin forskning ved at indgå i relevante faglige netværk og samarbejder med andre relevante museer og universiteter.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets forskningsstrategi ikke indeholder klare mål og sætter forskningsproduktionen i relation til museets ressourcer og organisation.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet sikrer, at den næste forskningsstrategi også indeholder klare mål for museets forskningsproduktion, og at strategien sættes i relation til museets ressourcer og organisation.
-

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

I 2010 blev museet anerkendt for at have differentierede formidlingsaktiviteter og for at arbejde strategisk med sine udstillinger og øvrig formidling i relation til museets overordnede strategi og forskningsprojekter. Museet kvalificerede sit formidlingsarbejde gennem samarbejder med det øvrige museumsvæsen og oplevede en høj brugertilfredshed. Museet blev desuden rost for sin hjemmeside og sit arbejde med kommunikation og markedsføring. Det var dog en udfordring, at museet kun tiltrak få unge brugere, lokale brugere og brugere med et korte uddannelser.

Kvalitetsvurderingen 2019:

a. Formidling

- Museet har differentierede formidlingstilbud med brug af varierede formidlingsformer og målrettet forskellige brugergrupper. Museet eksperimenterer løbende med, hvilke formidlingsformer, udstillingstemaer og formidlingsaktiviteter, der appellerer til forskellige målgrupper og arbejder med brugerinddragelse i udviklingen af sin formidling.
- Museets formidlingsvirksomhed tager afsæt i relevante faglige netværk og samarbejder i ind- og udland. I lokalområdet samarbejder museet med forskellige aktører om undervisning, talentudvikling og i forbindelse med aktiviteter uden for museets bygninger.
- Aktuelt har fem af museets fastansatte medarbejdere kompetencegivende uddannelse inden for formidling, undervisning, kommunikation og presse.
- I 2018 viste museet 2 særudstillinger og gennemførte 132 arrangementer, omvisninger og foredrag, heraf fire arrangementer uden for museet.
- Museet har et velfungerende lokalt samarbejde med undervisningsinstitutionerne og finder det derfor ikke relevant at formalisere samarbejdet i skriftlige aftaler. Museets undervisningstilbud er tilpasset læreplaner og fælles mål til både dagtilbud, grundskole og ungdomsuddannelser.
- I forbindelse med sin strategi for 2019-21 har museet udarbejdet en ambitiøs strategi for sin formidlingsindsats, herunder strategier for hhv. udstillinger, formidling samt kommunikation, presse- og markedsføring. Alle tre strategier skal tilsammen bidrage til det overordnede mål om at fordoble museets besøgstal og forøge andelen af lokale brugere til en fjerdedel.
- Af udstillingsstrategien fremgår, at museet arbejder med to udstillingszoner, hvor den ene har en semipermanent ophængning af J. F. Willumsens hovedværker. Den anden zone indeholder skiftende særudstillinger. Der er planlagt 2-3 årlige udstillinger frem til 2022. Hvert tredje år planlægger museet en større udstilling, der er forskningsbaseret og bidrager med ny

viden om museets faste samling. Disse udstillinger skal have internationalt fokus og tilrettelægges i samarbejde med et eller flere internationale museer.

- Af formidlingsstrategien fremgår, at museet vil skabe anderledes, nyskabende og vedkommende formidling ved at styrke sit samarbejde med relevante kulturinstitutioner og læringscentre. Strategien går på to ben: Et lokalt med fokus på samarbejde med biblioteker, kulturhuse og undervisningsinstitutioner og et nationalt med fokus på tværmuseale formidlingsprojekter. Strategien vidner om, at museet fortsat vil arbejde med mangfoldige formidlings tilbud målrettet forskellige målgrupper.
- Af museets kommunikations-, presse- og markedsføringsstrategi fremgår, at museet arbejder bevidst med at synliggøre og øge kendskabet til J. F. Willumsen og museet gennem pressearbejde og på de sociale medier. Museet har desuden etableret en kunstklub og vil i de kommende år øge samarbejdet med det lokale erhvervsliv.

b. Museets brugere

- I 2018 deltog 58 dagtilbudshold, 91 grundskoleklasser og 21 klasser fra ungdomsuddannelser i museets formidlings- og undervisningstilbud.
- Museets besøgstal er siden sidste kvalitetsvurdering i 2010 steget fra 13.750 til 15.225 i 2018.
- Den Nationale Brugerundersøgelse 2018 viser, at brugerne samlet set vurderer oplevelsen på J.F. Willumsens Museum lavere end de øvrige kunstmuseer. Brugerne vurderer muligheden for at deltage aktivt særligt lavt. Ifølge undersøgelsen er 63 % af museets brugere kvinder. 79 % af brugerne er over 50 år, hvilket er langt over gennemsnittet ift. landets øvrige museer. Museets brugere kommer overvejende fra Danmark (95 %) og Region Hovedstaden (76 %). Museet har således et udviklingspotentiale ift. at tiltrække flere mænd, yngre, lokale og turister.
- Museet oplyser, at det siden seneste kvalitetsvurdering har arbejdet for at få flere unge ind på museet bl.a. gennem huskunstnerprojekter, involvering af et ungeteam i museets formidlingsarbejde og deltagelse i et projekt om unge i samskabelse med kulturlivet i Kulturregion KulturMetropolens kulturaftale for 2016-19. Museet vurderer, at det har været en særdeles ressourcekrævende indsats, og at effekten har været begrænset.
- Museet har ligeledes arbejdet med brugerinddragende udstillingsprojekter for at tiltrække flere lokale brugere. Gennem billedskolen og en intensiveret indsats på undervisningsområdet, håber museet, ud over kontakten til børnene, også i højere at tiltrække børnenes forældre og bedsteforældre. Museet oplyser, at de seneste målinger på Den Nationale Brugerundersøgelse i 2019 viser en positiv udvikling i forhold til andelen af lokale brugere, alderssammensætning og brugernes tilfredshed.
- Museet anvender Den Nationale Brugerundersøgelse til at udvikle sin formidlingsindsats og evaluerer systematisk sine formidlings tiltag på museet.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en omfangsrig og differentieret formidlingsvirksomhed med brug af varierede formidlingsformer, målrettet forskellige brugergrupper, og at museet løbende eksperimenterer med sin formidling for at nå ud til nye brugergrupper.
- at museets formidlingsvirksomhed tager afsæt i forskellige relevante faglige netværk og samarbejder.
- at museet har formuleret en ambitiøs strategi for sin formidlingsindsats.
- at museet har en høj undervisningsaktivitet.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet fortsat har vanskeligt ved at tiltrække lokale og unge brugere til sine formidlings-tilbud.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsætter med at eksperimentere med at udvikle formidlingstiltag, aktiviteter og samarbejder, som kan trække lokale og yngre målgrupper ind på museet, og at museet samtidig arbejder strategisk med at tiltrække flere turister.
 - at museet forholder sig aktivt til resultaterne af Den Nationale Brugerundersøgelse i udviklingen af sine formidlingstilbud.
-

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

Ved kvalitetsvurderingen i 2010 blev museet anerkendt for sin indsamlingspolitik, koordinering af indsamlingen med andre museer samt stringens i sine erhvervelser i forhold til sit ansvarsområde.

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Museet har en nedskrevet indsamlingspolitik, som knytter sig til museets ansvarsområde. Museets indsamling er baseret på en restriktiv, men aktiv og faglig reflekteret praksis, der er knyttet til museets forskning.
- Museet har skriftlige retningslinjer for modtagelse/indkomst, men begrundet ikke sin indsamling som en del af sin registrering.
- Museets samling omfatter 8.551 inventarnumre, og ingen værker er uden relation til ansvarsområdet. I 2018 erhvervede museet tre værker som led i museets forskning.
- Museet koordinerer sin indsamling med de øvrige statslige og statsanerkendte museer og indgår i relevante faglige netværk og samarbejder om indsamling og udviklingen heraf.

b. Registrering & Indberetning

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KiD). Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

Kvalitetsvurderingen 2019:

- I 2018 var 98 % af samlingen fuldt registreret, og 80 % indberettet til KID. Den manglende indberetning skyldes, at museet ikke har kunnet indberette de nyligt digitaliserede registreringer af "Gamle Samling" pga. overgangen til SARA.
- Museet anvender gældende standarder for registrering og har medarbejdere, som er uddannet til at varetage registreringsopgaven.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder om registreringsarbejdet og udviklingen heraf.
- Museet dokumenterer ikke sin registreringspraksis og –historik, men det fremgår af museets strategi for 2019-21, at museet vil gøre det i 2019 efter overgangen til SARA.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

I kvalitetsvurderingen i 2010 forholdt styrelsen sig kritisk til museets bevaringsforhold og sikring. Det blev påpeget, at klimaet ikke blev tilstrækkeligt monitoreret, at museets klimaanlæg var voldsomt underdimensioneret, at der var problemer med lys i udstillingerne, at museets magasiner var overfyldte og uden klimastyring, og at flere værker var i kritisk bevaringstilstand. Bevaringsforholdene i udstillingerne var også en udfordring, fordi forholdene ikke levede op til internationale standarder, og dermed vanskeliggjorde indlån af værker fra andre museer.

Kvalitetsvurderingen 2019:

- Museet har siden seneste kvalitetsvurdering forbedret sine sikringsforhold og forsøgt at afhjælpe de bevaringsmæssige udfordringer inden for den eksisterende bygningsmæssige ramme gennem forskellige tiltag.
- Af Kunstkonserveringens bevaringsfaglige udtalelse, som er lavet i forbindelse med kvalitetsvurderingen, fremgår imidlertid, at museet fortsat har store udfordringer med bevaringsforholdene, og at udfordringerne stort set er de samme som i 2010.
- Museet oplyser desuden, at de oplever udfordringer med afgangsforholdene mellem magasin og udstillinger, som betyder, at større værker må transporteres fra magasin til udstillingslokaler via udendørsarealer. Det er udfordrende, risikofyldt og vejrafhængigt. Museet oplyser desuden, at klimaforholdene i museets særudstillingslokaler fortsat gør det svært at indlåne visse værker, særligt i sommerperioden.
- Museet har afsøgt mulighederne for at blive en del af Nationalmuseets nye magasin i Vinge, men har fået afslag.
- Museet fører konserveringsfagligt tilsyn med samlingen i samarbejde med Kunstkonserveringen. Tilsynet foregår ikke efter faste terminer, men primært i forbindelse med museets udstillingsvirksomhed. Museet fører tilsyn med sine uddeponerede værker.
- Museet har fået tilskud fra Slots- og Kulturstyrelsens puljer til en samlingsgennemgang af "Gamle Samling". Det udestår at gennemgå den sidste tredjedel af samlingen, da Kunstkonserveringen ikke har færdiggjort opgaven inden for det aftalte budget/tilbud.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder om bevaringsarbejdet og udvikling heraf.
- Museet har i 2018 indberettet følgende samlingstilstand:
 - Formidlingsegnet: 70 %
 - Stabiliseret: 20 %
 - Behandlingskrævende 9 %

- Svært skadet 1 %

Som følge af en samlingsgennemgang vurderes samlingen at være i dårligere tilstand end ved sidste kvalitetsvurdering, hvor 25 % blev vurderet til at være i stabiliseret tilstand, og 4 % blev vurderet til at være behandlingskrævende. Det er primært værker fra "Gamle Samling", som er behandlingskrævende eller i svært skadet tilstand.

- Museet har en nedskrevet, prioriteret plan for museets udbedrende bevaringsindsats. Herunder en nedskrevet prioriteret liste for konservering af værker i samlingen. Den er udarbejdet i samarbejde med Kunstkonserveringen.
- Museet har en evakuerings- og værdiredningsplan, som på baggrund af en vurdering af samlingens betydning dækker museets udstillinger.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har formuleret en indsamlingspolitik, og at museets indsamling er baseret på en restriktiv, men aktiv og faglig reflekteret praksis, der er knyttet til museets forskning.
- at museet koordinerer sin indsamling med andre museer.
- at museet har god praksis for og uddannet personale til registreringsarbejdet.
- at museet er ajour med registrering og næsten ajour med indberetningen af sin samling.
- at museet har en nedskrevet, prioriteret plan for den udbedrende bevaringsindsats samt en værdiredningsplan.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke begrundet sin indsamling som en del af registreringen.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets monitorering af klimaet i udstillinger og magasiner er utilstrækkelig, og at museet ikke tilser hele sin samling efter faste terminer.
- at museets klima- og lysforhold fortsat er kritiske, og at det er vanskeligt at styre klimaet.
- at museet har overfyldte magasiner og adgangsforhold, som indebærer en risiko, når der skal transporteres større værker fra magasin til museets udstillinger.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fremadrettet begrundet sin indsamling som en del af registreringen.
- at museet med afsæt i Kunstkonserveringens bevaringsfaglige udtalelse sikrer en tilstrækkelig monitorering af klimaet i museet og iværksætter nødvendige tiltag til forbedring af museets klimaforhold, indtil finansieringen af byggeprojektet er på plads.
- at museet tilser hele sin samling efter faste terminer.

- at museet prioriterer at få færdiggjort samlingsgennemgangen af Gamle Samling og udarbejder en prioriteret plan for konservering af de værker, som er i behandlingskrævende og svært skadet tilstand.
 - at museet afsøger mulighederne for at indgå i et fællesmagasin med andre museer i området.
 - at museet udarbejder en plan for den samlede, såvel præventive som udbedrende, bevaringsindsats, som også forholder sig til museets bevaringsudfordringer som følge af den bygningsmæssige ramme.
-

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på J. F. Willumsens Museum

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 8. maj 2019.

Tilstede var:

Fra museet:

Bestyrelsesformand Ole Find Jensen

Bestyrelsesmedlem Michael Tøgersen

Museumsdirektør Lisbeth Lund

Forvalter Rune Bo Jonassen

Museumsinspektør Louise Bugge Jacobsen

Fra Frederikssund Kommune:

Kultur- og Fritidschef Anders Munch Skovgren

Medlem af Kultur- og Fritidsudvalget Charlotte Drue Aagaard

Kulturkonsulent Sofie Illemann Myschetzky

Fra Slots- og Kulturstyrelsen:

Chefkonsulent Berit Fruelund Kjærside

Specialkonsulent Krestina Skirl

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, værksted mv. besigtiget.

2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Slots- og Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Slots- og Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste tolv år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2014)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)
- Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside: www.slks.dk under omraader/kulturinstitutioner/museer/tilsyn-med-museer/kvalitetsvurdering.

Kvalitetsvurderingen indeholder Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskuds-ydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Slots- og Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltager.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Slots- og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.